

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/108/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717212126
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6717212126.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva, dieťa matky C. D. E., A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G. H. XXX/X, A., zastúpenej: JUDr. Gabriela Klátiková, PhD., s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Terézie Vansovej 446/8, IČO: 53 796 306 a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX, J., prechodne bytom K. C. XX, A., zastúpeného SUCHÝ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Horná 13, Banská Bystrica, IČO: 52 826 791, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie rodičov proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/347/2017-1539 zo dňa 13. februára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom (II., III.) m e n í tak, že otec F. B., nar. XX.XX.XXXX, je povinný platiť výživné pre maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 100,- Eur mesačne od 20.10.2017 do 31.08.2018 a vo výške 150,- Eur mesačne od 01.09.2018 vždy do každého 25. dňa v mesiaci k rukám matky vopred.

Na zameškanom výživnom za obdobie od 20.10.2017 do 26.06.2024 vo výške 7.519,- Eur súd povoľuje otcovi splátky po 50,- Eur mesačne, splatné spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky.

V ostatných častiach (výroky I., IV., V. a VI.) rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen po tom, čo zveril maloletú A. B. do osobnej starostlivosti matky, zaviazal otca platiť na výživu maloletej výživné vo výške 100,- Eur mesačne od 20.10.2017 do 31.08.2019 a vo výške 150,- Eur mesačne od 01.09.2019 vždy do 25. dňa v mesiaci k rukám matky vopred. Na zameškanom výživnom za obdobie od 20.10.2017 do splatnosti výživného za mesiac január 2024 vo výške 5.219,- Eur povolil otcovi splátky po 50,- Eur splatné spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. Styk otca s maloletou neupravil a uložil rodičom výchovné opatrenie podrobiť sa poradenstvu zameranému na obnovu vzťahu maloletej s otcom za súčinnosti úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine, keď konštatoval, že maloletá A. je vo výlučnej osobnej starostlivosti matky od svojich 2 rokov veku, kedy otec opustil spoločnú domácnosť, styk s otcom počas priebehu konania bol problematický a nebolo by v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená otcovi aj napriek tomu, že podľa záverov znaleckého dokazovania vhodnejšou osobou

pre výchovu maloletej by bol otec. Pri rozhodovaní o výške výživného zo strany otca vychádzal z ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine a s prihliadnutím na potreby maloletej, ako aj na možnosti a schopnosti otca konštatoval, že výživné vo výške 100,- Eur mesačne do nástupu na povinnú školskú dochádzku a 150,- Eur mesačne po nástupe maloletej na povinnú školskú dochádzku je primerané a postačujúce na úhradu potrieb maloletej v súčasnosti. Otec v čase podania návrhu bol SZČO s predmetom podnikania kovoobrábanie, kúpa tovaru na účely predaja konečnému spotrebiteľovi. Podľa daňového priznania v roku 2017 mal príjmy z podnikania vo výške 14.239,59 Eur a výdavky vo výške 22.384,12 Eur. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že mesačný príjem otca v rokoch 2018 až 2023 sa pohyboval v rozmedzí od 440,- Eur po 700,- Eur mesačne, tak ako to odôvodnil v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Otec v rozhodnom období prispieval na výživu dieťaťa sumou 50,- Eur mesačne, čo súd prvej inštancie zohľadnil pri vyčíslení zameškaného výživného.

Keďže maloletá dlhodobo odmieta styk s otcom, čo mal súd prvej inštancie preukázané jednak zo samotného vyjadrenia maloletej, ako aj z konania o výkon rozhodnutia vedeného tamojším súdom pod sp. zn. 15Em/4/2021, kde bol výkon rozhodnutia neodkladného opatrenia vyhlásený za neprípustný, styk otca s maloletou neupravil a uložil rodičom výchovné opatrenie podrobiť sa poradenstvu zameranému na obnovu vzťahov maloletej s otcom, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen.

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie v zákonom stanovenej lehote obaja rodičia.

3. Matka vo svojom odvolaní prostredníctvom právnej zástupkyne žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. zmeniť, poukazujúc na zlý záver súdu v súvislosti s nástupom maloletej na povinnú školskú dochádzku. Maloletá A. nastúpila na povinnú školskú dochádzku v septembri 2018, nie v roku 2019 ako to uviedol súd prvej inštancie, na základe čoho potom podľa jej názoru súd prvej inštancie i nesprávne vyčíslil zameškané výživné zo strany otca. Pri správnom určení výživného vo výške 150,- Eur od 01.09.2018 potom otcovi vzniklo zameškané výživné vo výške 7.019,- Eur, ktoré žiadala priznať v 50,- Eur mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky.

Vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca poukazovala na to, že už otcom deklarované náklady preukazujú jeho schopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletej A. vo výške stanovenej súdom. Otec bol viackrát poučený, aby platil výživné vo vyššej miere, čo opakovane ignoroval a nemôže sa zbaviť vyživovacej povinnosti len tvrdením, že matka má vyšší príjem. Podľa jej názoru správne postupoval súd prvej inštancie i pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletou dcérou, keď prihliadajúc na vyjadrenie samotnej maloletej styk otca neupravil. Dcéra aj naďalej odmieta stretávanie sa s otcom a doslova na ostatnom pojednávaní pri oboznámení rodičov s jej vyjadrením, ako aj v rámci vyjadrenia priamo v pojednávacej miestnosti prezentovala svoju neochotu a nezáujem o stretnutia s otcom. Zdôraznila, že zo strany matky je usmerňovaná, aby sa s otcom stretla, aby s ním strávila určitý čas, avšak aj napriek tomu takýto postup odmieta. V prípade konkrétnej úpravy styku by to viedlo k ďalším výkonom rozhodnutia s podobným koncom ako to bolo vo vykonávacom konaní na základe neodkladného opatrenia, kedy exekúcia bola vyhlásená za neprípustnú.

4. Otec vo svojom odvolaní prostredníctvom právneho zástupcu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. a V. zmeniť, zaviazat' ho k plneniu vyživovacej povinnosti vo výške 50,- Eur mesačne a upraviť styk otca s maloletou každý utorok od 16:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky a každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že maloletú si prevezme v mieste bydliska matky, kde ju aj v stanovených hodinách odovzdá. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, nakoľko neprihliadol na finančnú situáciu na jeho strane a dostatočne sa nevyporiadal s okolnosťami konkrétneho prípadu. Otec je starobným dôchodcom, ktorému je mesačne vyplácaný starobný dôchodok vo výške cca 802,- Eur. Je to jediný mesačný príjem. Navyše musí mesačne uhrádzať nájomné vo výške 400,- Eur, 15,- Eur za paušál - telefón, internet vo výške 20,- Eur, úver vo výške 108,- Eur, náklady na stravovanie 150,- Eur a výživné na maloletú, ktoré bolo do času vyhlásenia 50,- Eur. Do mesačných nákladov však ešte nie sú zahrnuté opodstatnené výdavky na hygienické potreby, benzín, výdavky na lieky, ošatenie a pod.. Zároveň je otec maloletej v tomto konaní otcom ďalších detí, ktoré majú svoje deti, a teda vnúčatá, ktorým sa plnohodnotne ako starý otec venuje a tiež ich chce zobrať napr. na zmrzlinu, či koláč do cukrárne. Ako starobný dôchodca sa nemá možnosť nikde zamestnať, či nájsť si brigádu, a to i s prihliadnutím na

zdravotný stav. Jeho životná úroveň je neporovnateľná s úrovňou matky, u ktorej maloletá žije a ktorá dosahuje príjem 3.300,- Eur. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či sa súd skutočne zaoberal výlučne nevyhnutnými nákladmi na uspokojenie potrieb maloletej, keď zároveň poukazuje na tvrdenia matky, aké sú výdavky maloletej (poistenie, poplatok ZUŠ, telefón, jazdenie na koni, oblečenie v sume 300,- Eur pre potreby ZUŠ a v sume 130,- Eur na oblečenie, štartovné na súťaže, plavecký výcvik, letný tábor a pod.). Prihliadajúc na všetky tieto skutočnosti potom považoval výživné z jeho strany v sume 50,- Eur za primerané, naplňajúce požiadavku nevyhnutnej miery platenia výživného. V ďalšom poukazyval na prieťahy v súdnom konaní v súvislosti s vykonávaním znaleckého dokazovania, čoho výsledkom bolo neupravenie styku otca s maloletou bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia. Počas 7 rokov konania to bol práve on, ktorý bol prístupný k dohode, čo matka odmietala. Taktiež vynaložil nemalé finančné prostriedky spočívajúce v úhrade preddavkov na znalecké dokazovanie. Práve z dôvodu neprimeranej dĺžky konania došlo k situácii, ktorá je pričítaná na vrub otca maloletej, a to v podobe platenia zročného výživného, čo je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Ku dňu vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej nie je otcovi maloletej zrejmé, prečo sa s ním nechce maloletá stretávať, čo také jej spravil, že má voči nemu takú zášť, ba priam nenávisť. Nevie teda, prečo bojoval 7 rokov za úpravu styku, ku ktorej v konečnom dôsledku nedošlo, a to aj napriek rozsiahlemu znaleckému dokazovaniu, od ktorého sa súd pri rozhodnutí odklonil, resp. závery znaleckého posudku nebral do úvahy a výlučne sa riadil názorom maloletej, ktorá je i podľa záverov znaleckých posudkov zjavne ovplyvňovaná matkou.

Vo svojich ďalších vyjadreniach (k odvolaniu, resp. k vyjadreniam matky a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka) zotrval na písomne podanom odvolaní, majúc za to, že toto riadne zdôvodnil, keď podrobne poukázal na svoje bežné výdavky a tým i nemožnosť plniť vyživovaciu povinnosť v rozsahu, ako ju ustálil súd prvej inštancie. Podľa jeho názoru je nespravodlivé, aby mal len povinnosti a žiadne práva, keď nemôže sa stretávať s maloletou, ale na druhej strane je povinný platiť výživné, ktoré je likvidačné a napokon môže viesť k exekučnému konaniu len preto, že samotná matka nevie pochopiť, že príjem otca už nebude vyšší a otec nemá žiadnu možnosť si svoj príjem v budúcnosti nejakým spôsobom zvýšiť.

5. Kolízny opatrovník vo svojich vyjadreniach žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s odvolaním matky zmeniť, majúc za to, že došlo k mylne uvedenej informácii, čo sa týkalo nástupu maloletej do základnej školy, na ktorú neupozornil ani jeden účastník konania, a preto následne došlo i k chybnému výpočtu zročného výživného. Čo sa týka úpravy styku, tu zotrval na svojom vyjadrení v rámci pojednávania. Napriek všetkým využitým formám odbornej pomoci styk otca s maloletou neprebíhal v súlade s neodkladným opatrením, ktorým bol dočasne styk upravený. Je síce v záujme maloletej, aby sa styk s otcom realizoval, na strane druhej je fakt, že napriek tomu, že styk bol upravený súdnym rozhodnutím, tento sa nikdy bez prítomnosti matky nerealizoval, a preto, pokiaľ by súd autoritatívne upravil styk otca, nedošlo by k jeho realizácii a mohlo by dochádzať k výkonom rozhodnutia, čo aj v minulosti nevedlo k realizácii, ale len k skomplikovaniu vzťahov medzi otcom a dcérou. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď uložil rodičom výchovné opatrenie práve za účelom zlepšenia komunikácie, a tým aj vzťahu medzi otcom a dcérou.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65, § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o výživnom v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že otcovi uložil povinnosť platiť výživné v sume 150,- Eur mesačne počnúc dňom 01.09.2018.

7. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

8. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia súd prvej inštancie postupoval správne, keď po tom, čo maloletú A. zveril do osobnej starostlivosti matky, rozhodoval o vyživovacej povinnosti zo strany otca. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď s prihliadnutím najmä na zabezpečenie základných potrieb maloletej dcéry a možností a schopností otca, tak ako ich vyhodnotil v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku ustálil výšku vyživovacej povinnosti zo strany otca do nástupu maloletej na povinnú školskú dochádzku v sume 100,- Eur mesačne a od nástupu na povinnú školskú dochádzku v sume 150,- Eur mesačne. Takto ustálený rozsah

vyživovacej povinnosti je i podľa názoru odvolacieho súdu primeraný, aj keď postačuje len na pokrytie základných potrieb maloletej.

K pochybeniu zo strany súdu prvej inštancie došlo ale pri určení dátumu nástupu maloletej na povinnú školskú dochádzku, ktorá i podľa potvrdenia predloženého matkou v priebehu odvolacieho konania nastúpila na povinnú školskú dochádzku 03.09.2018 (nie 2019 ako to konštatoval súd prvej inštancie), a preto v tejto časti musel odvolací súd, tak ako je vyššie uvedené napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, čo malo za následok i nesprávne určenie výšku zameškaného výživného zo strany súdu prvej inštancie.

9. V situácii, keď zákonná úprava v ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine ukladá každému z rodičov bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery (t. j. i rodičovi bez akéhokoľvek príjmu objektívne nezamestnanému) plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa (t. j. aj dieťa bezprostredne po narodení), je výživné tak, ako ho určil súd prvej inštancie v rozsahu 100,- Eur, resp. 150,- Eur prihládajúc na otcom deklarovaný príjem 800,- Eur mesačne len minimálnym výživným postačujúcim na pokrytie najzákladnejších potrieb maloletej. Pokiaľ otec poukazoval na svoje záväzky - splácanie úveru, tu je potrebné zdôrazniť, že každý z rodičov musí korigovať svoje výdavky tak, aby si v prvom rade mohol plniť vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva priamo zo zákona. Je zrejmé, že za záväzky povinná osoba získava určitú protihodnotu a je len na nej, akým spôsobom s takto získanými prostriedkami, resp. majetkovými hodnotami naloží. Pri rozhodovaní o výživnom súd v prvom rade prihliada vždy na záujem maloletého dieťaťa, na ktorého ujmu nemôže byť ani neprimeraná dĺžka konania, a tým i skutočnosť, kedy otcovi jeho majetkové pomery umožňovali plniť v rozhodnom období vyššie výživné, než v skutočnosti plnil.

10. Keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a určil zvýšené výživné vo výške 150,- Eur mesačne od nástupu maloletej na povinnú školskú dochádzku (2018), kedy došlo u maloletej k zmene pomerov, otcovi vzniklo zameškané výživné ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu v celkovej výške 7.519,- Eur (november 2017 - august 2018 10 x 50,- Eur, september 2018 - jún 2024 70 x 100,- Eur, 19,- Eur pomerná časť za október 2017), ktoré umožnil otcovi splácať po 50,- Eur mesačne splatné spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. Aj keď dĺžka splácania zameškaného výživného pri stanovených splátkach sa javí ako neprimerane dlhou, tu musel odvolací súd prihliadnuť i na súčasné majetkové pomery otca (pri vyššie stanovených splátkach by mohlo dôjsť k ohrozeniu zabezpečenia základných potrieb otca).

11. Pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletou dcérou súd prvej inštancie správne prihliadol na okolnosti prejednávanej veci a situáciu, ktorá medzi účastníkmi pretrváva, keď v súčasnosti styk otca s maloletou dcérou neupravil. Aj pri rozhodovaní o úprave styku súd musí vždy prihliadať v prvom rade na záujem maloletého dieťaťa, ktoré sa bez vlastnej viny ocitlo v konfliktnnej situácii medzi rodičmi, prihládajúc na jeho zdravý psychický vývoj. Maloletá dcéra v súčasnej dobe striktnie odmieta styk s otcom, čo napokon viedlo i k zastaveniu exekučného konania vedeného pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 15Em/4/2021.

Je nepochybné, že i rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, má právo primeraným spôsobom sa podieľať na výchove dieťaťa, a preto aj matka, ktorej dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti, by mala dieťa viesť k obnoveniu citových väzieb k otcovi a prejaviť určitú mieru tolerancie vo vzájomných vzťahoch s otcom bez ohľadu na pretrvávajúcu konfliktnú situáciu. Prehľbovanie konfliktov medzi rodičmi bude mať nepochybne nepriaznivý vplyv na ďalší vývoj osobnosti maloletej a jej postojov k rodičom v budúcnosti.

Na všetky tieto skutočnosti súd prvej inštancie opätovne správne prihliadol, keď uložil rodičom výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, a preto odvolací súd v týchto častiach rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).